

Paġna ewlenja>Drittijietek>Il-Vittmi ta' delitti (għalkemm hawnhekk tista' tfisser ukoll tal-kriminalità)>Kumpens>

Talba għall-ħlas tad-danni mingħand min ikun wettaq ir-reat

Fil-qasam tal-għustizzja civili, il-proċeduri u l-proċedimenti pendentni mibdija fi tmiem il-perjodu ta' tranżizzjoni se jkomplu skont il-liġi tal-UE. Il-Portal tal-e-Ġustizzja, abbaži tal-ftehim reċiproku mar-Renju Unit, se jzomm l-informazzjoni rilevanti marbuta mar-Renju Unit sa tmiem l-2024.

Talba għall-ħlas tad-danni mingħand min ikun wettaq ir-reat

L-Ingilterra u Wales

Kif nista' nagħmel talba għall-ħlas tad-danni jew mezzi oħra jaġi ta' rimedju/sodisfazzjon minn awtur ta' reat fi proċess (proċedimenti kriminali), u lill min għandi nindirizza din it-talba?

Fil-liġi, id-danni huma għoti, tipikament ta' flus, li għandhom jithallsu lill persuna bħala kumpens għal telf jew korriente. Dawn it-talbiet generalment isiru quddiem il-qrat ċivili u normalment ma jkollhom l-ebda rabta ma' att kriminali jew ma' awtur tar-reat. Madankollu, tista' titlob għal kumpens jekk int tkun imweġġa f'delitt vjolenti - dan ikun kumpens kriminali li huwa differenti minn talba għal kumpens skont il-liġi ċivili dwar id-delitti.

L-ordnijiet ta' kumpens huma disponibbli lill-qrat biex jordnaw lill-awtur tar-reat sabiex jikkumpensa vittma finanzjarjament, primarjament għal korriente, telf jew dannu personali. Il-Gvern jemmen li huwa importanti li l-awturi tar-reat jagħmlu tajjeb għar-reati tagħihom, u f'dawn l-aħħar snin din is-sistema għiex msahħha billi l-qrat ġew meħtieġa li jikkun sidraw li jaġħu ordni ta' kumpens f'każżejjiet xierqa, u billi tneħha l-limitu ta' GBP 5 000 għall-ghotjet ta' kumpens fir-rigward tal-awturi tar-reat li għandhom 18-il sena jew aktar fil-qorti tal-maġistrati. Is-setgħa li jingħata ordni ta' kumpens għall-vittmi timplika li l-qrat ġikun jistgħu jordnaw kumpens f'konformità mal-meżzi tal-awturi tar-reat bħala mizura ta' kumpens.

Jekk tkun sofrejt telf bħala riżultat tal-att jew l-ommissjoni ta' persuna oħra, bħal telf ta' dħul, proprijetà jew anki korriente personali, int tista' tressaq talba għal kumpens għal dan u it-telf. It-tali talba titressaq quddiem il-qrat ċivili u hija kompletament indipendent minn jekk ikunx hemm xi proċedimenti kriminali.

F'liema punt fil-proċedimenti kriminali jenħtieg li nagħmel talba?

Pretensjoni f'delitt hija kompletament separata minn kwalunkwe proċediment kriminali. Madankollu, il-fatt ta' kundanna jista' jintuża bħala evidenza f'talba għad-danni li l-awturi tar-reat ikun wettaq dak li huwa allegat kontrih(a). F'xi każżejjiet, għalhekk, jista' jkun jaqbel li wieħed jistenna sakemm il-proċedimenti kriminali jkunu intemmu qabel ma ssir talba għad-danni.

X'nista' nitlob fil-pretensjoni u kif għandi nippreżentaha (nindika ammont totali u/jew nispeċċifika t-telf individwali, il-profitti u l-imghaxijiet mitluva)?

F'talba ċivili, hemm diversi tipi ta' danni li jiddependu fuq it-telf, il-ħsara jew il-korriente ikkawżat, iżda prinċipalment int tista' titlob għal telf ta' flus, dħul, dannu lill-proprietà u simili, jew (fil-każżejjiet ta' korriente personali) għall-uġiġ, it-tbatija u t-telf ta' kumdità. Kwalunkwe għotja ta' kumpens għad-danni huwa maħsub biex ipoġġik fl-istess pozizzjoni bħallikieku l-inċiġġi kum-ix-xażżeen.

Kwalunkwe għotja għal danni ċivili tnaqqas waħda taħt l-Iskema ta' Kumpens għal Korriente Kriminali b'ammont simili.

Hemm formola speċifika għal talbiet bħal dawn?

Iva, il-pretensjoni jib-fl-Ingilterra u Wales jibdew fuq il-formolarju tal-pretensjoni, il-Formolarju N1. Għal aktar informazzjoni, ara:

<https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money>. Għal talbiet fl-Ewropa li huma għal flus inqas minn EUR 5 000 jista' ikun possibbli li tintuża l-proċedura Ewropea għal talbiet żgħar fi kwistjonijiet ikkontestati, jew l-Ordni ta' Hlas Ewropea. Ara wkoll <https://www.gov.uk/recover-debt-from-elsewhere-in-european-union>

X'evidenza rrid nippreżenta biex insostni l-pretensjoni tiegħi?

Talba ċivili titlob li l-kwistjonijiet li sar l-ilment dwarhom jiġi ppruvati fil-konfront tal-bilanc tal-probabiltajiet, u għalhekk ikun meħtieġ li tiġi pprezentata evidenza suffiċċenti tal-imġiba tal-intimat li allegatament ikkawżat t-telf, u evidenza li din kienet ikkawżat dak it-telf, biex jiġi ssodisfat dan it-test. Se jkun meħtieġ ukoll li jiġi ppruvat l-ammont tat-telf, u l-evidenza meħtieġa għal dak se jiddependi fuq dak li qed jħallab għal-halli, u generalment ikun jinkludi rċevuti, kontijiet tal-bejġi, rendikonti tal-paga u oġġetti simili għal-telf finanzjarju, u rapporti medici għal korriente personali.

Hemm xi spejjeż tal-qrat jew spejjeż oħra relatati mal-pretensjoni tiegħi?

Iva, hemm tariffi, dawn jiddependu fuq il-valur tal-pretensjoni, għal aktar informazzjoni ara: <https://formfinder.hmcctsformfinder.justice.gov.uk/ex50-eng.pdf>

Nista' nikseb għajnejn legali qabel u/jew waqt il-proċedimenti? Nista' nirċivieha anke jekk ma nkun qed ngħix fil-pajjiż fejn is-eħħu l-proċedimenti?

Hemm għajnejn legali limitata hafna għal kwistjonijiet civili, u din tkun tiddependi fuq in-natura tat-talba. Huwa improbabli li jkun hemm għajnejn legali għal individu li normalment ma jkunx residenti fir-Renju Unit. Għal iktar tagħrif jekk jogħġibok żur: <https://www.gov.uk/legal-aid/eligibility> Il-pretendenti fi proċeduri ta' qorti ċivili huma prinċipalment rappreżentati fuq il-baži ta' ftehim *quotae litis*, ta' spiss deskrirt bħala ftehim "no-win, no-fee".

[https://www.lawsociety.org.uk/support-services/advice/articles/new-model-conditional-fee-agreement/](https://www.lawsociety.org.uk/support-services/advice/articles/new-model-conditional-fee-agreement)

Meta tista' il-qorti kriminali tiegħi jew tirrifjuta li tiddeċċedi dwar il-pretensjoni tiegħi kontra l-awturi tar-reat?

Talba ċivili ma titressaq quddiem qorti kriminali. Il-kwistjonijiet huma indipendent minn xulxin.

Nista' nappella kontra din id-deċiżjoni jew infitħex mezzi oħra jaġi ta' rimedju/sodisfazzjon?

Id-deċiżjoni dwar jekk jiġix appellat dak li ġie stabbilit f'kawża civili se tiddependi fuq iċ-ċirkostanzi. Għal iktar tagħrif jekk jogħġibok żur:

<https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part52>

Jekk ningħata kumpens għad-danni mill-qorti, kif nista' nkun żgur li s-sentenza tiegħi eżegwita kontra l-awturi tar-reat u x'għajnejn nista' nikseb biex niżgura dan?

Skont is-sistema legali tal-Ingilterra u Wales, l-għażiela tal-metodu ta' eżekuzzjoni hija kollha kemm hija fidejn il-kreditur li huwa parti mis-sentenza. Il-qrat ċivili joffru għadd ta' metodi differenti li permezz tagħhom kreditur jista' jeżegwixxi sentenza favurihom. Dawn il-metodi jinkludu l-mandati ta' kontroll, is-sekwestru ta' dħul, l-ordnijiet ta' debitu ta' parti terza, l-ordnijiet ta' Hlas u l-ordnijiet għall-bejġi. Għal aktar tagħrif, żur is-sit elettroniku:

<https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money/enforce-a-judgment>

L-aħħar aġġornament: 01/10/2019

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorită nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhix fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbilta jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħiġ bok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.